

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av virke från ett område (K) med tjärrframställningsanläggningar vid Målilla, väg 23

Linderson, Hans

2010

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2010). *Dendrokronologisk analys av virke från ett område (K) med tjärrframställningsanläggningar vid Målilla, väg 23*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2010:67). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

9 Nov 2010

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2010:67

Hans Linderson

**DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV VIRKE FRÅN ETT OMRÅDE (K)
MED TJÄRRFRAMSTÄLLNINGSANLÄGGNINGAR VID MÅLLILLA, VÄG 23****Uppdragsgivare:** Kalmar Läns Museum, Veronika Palm, Box 104, 391 21 Kalmar (märkning Målilla väg 23 SU 2010)**Område:** Målilla **Prov nr:** 61409-428 **Antal dendroprover+vedprover:** 21**Dendrokronologiskt objekt:** Kolgropar med tjärframställningsområde .**Information:**

*, ** X och Y representera två (eller möjligen bara ett) specifika men okända fällningsår

*** Dendrokronologiska enhetsgrupper, här uppträder sex olika, från A till F. Träden har sannolikt vuxit på samma ståndort och i vissa fall utgörs gruppen av att vara prover från samma träd.

**** Dateringen 1706-07 indikerar att tillväxtminskningen påbörjas antingen 1706 eller 1707

Dateringar angivna inom parentes är osäkra dateringar och formellt sett skall behandlas som odaterade. I tabell 2, har beskrivits egenåldern för de provbitar som tagits ur för C14-analys.

Resultat: tabell 1

CATRAS Dendro nr:	Anl: Prov	Träd slag	Antal år ; 2 radier om ej annat ang	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta årsring i provet *	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv-året) **	Dendro-kronologisk Enhetsgrupp ***	Tillväxt-minskning/kollaps År****
61409	1:2	Tall	151:3	Sp 82, B	1708	V1708/09	A	1706-07
61410	1:3	Tall	135	Sp 71, B	1708	V1708/09	A	
61411	2:1	Tall	78:1	Ej W	Ej daterat	-	-	
61411b	2:1 tunn b	Hassel	10:1	W	Ej daterat	-	-	
61412	3:1	Tall	122	Sp 66, W	1708	1708±1	A	1694-95
61413	3:5	Gran	23	W	Ej daterat	-	-	
61414	3:6	Gran	24	B	Ej daterat	-	-	
61415	4:1	Tall	53	Sp 36, W	X	V X	B	X-9
61416	4:2	Tall	99:3	W	1724	V 1724/25	C	V 1703/04
61417	4:3	Tall	52	W	X	V X	B	X-9
61418	4:4	Tall	101	Sp 55, B	1724	V 1724/25	C	V 1703/04
61419	5:2	Tall	31	W	Y	V Y	D	
61420	5:3	Tall	31	W	Y	V Y	D	
61421	6:1	Tall	51	Sp 27 ej W	Ej daterat	-	-	
61422	7:1	Tall	109	Sp 69, W	1724	V 1724/25	E	
61423	7:3	Tall	103:3	Sp 47, B	1724	V 1724/25	E	
61424	7:4	Tall	108	Sp 70, W	1724	V 1724/25	E	
61425	7:5	Tall	29	W	(1726)	(V 1726/27)	F	
61426	8:1	Tall	30	W	Ej daterat	-	-	
61427	8:4	Tall	30	W	(1726)	(V 1726/27)	F	
61428	3:2	Tall	36	Nära W	(1848)	(1850 ± 2)	-	
61428	3:2	Tall	36	Nära W	(1807)	(1810 ± 3)	-	

Kommentarer till den dendrokronologiska analysen

Två tydliga aktivitetstider kan noteras. Virket till dessa är avverkat **vinterhalvåret 1708/09** respektive **1724/25**. Virke, prov A7: P5 och A8: P4, med inte helt säker datering kan vara avverkat två år senare än 1724/25. Säkert är att proverna är från samma träd.

Andra inbördes dateringar som inte lyckats dateras med några åldersbestämda dendrokronologiska serier är prov A4:1 och A4:3, vilka har samma avverkningsår (här kallat X) samt A5:2 och A5:3 (Y). Den stora kolprovpåsen uppvisade relativt ensartade trädslag (se tabell 2) men någon kolbit hade 36 årsringar varvid ett dendrokronologiskt dateringsförsök gjordes. Någon säker datering kunde inte fastställas men den bästa respektive den nästbästa korsdateringen (crossdating) gav yttersta årsring 1848 respektive 1807 (bedömda fällningsår ges i tabell 1).

Några träd uppvisar en kraftig tillväxtminskning, eller snarare tillväxtkollaps, som sker inom loppet av ett till tre år. Den uppträder ofta vid vattenståndsförändringar, till exempel vid dammbyggen. Här kan man tänka sig en alternativ förklaring som någon form av "barkrivning" eller annan åverkan på trädet för att öka tjärhalten på virket. Att det handlar om det senare tyder även dateringarna av tillväxtminskningen, vilket inträffar två till 20 år före avverkningen (tabell 1).

Den viktigaste orsaken till att vissa prover inte dateras är de fåtaliga årsringarna.

VEDANATOMISK ANALYS OMRÅDE F

Tabell 2

Prov Nr	Provbe-teckning Omr. F	VETENSKAP-LIGT NAMN	Svenskt namn	Stam/ Ung stam /Gren	Egenålder år Y=avst. bark	Frekvenser (artvis) Antal	Procent av allt kol i påsen
1	H1	Pinus	Tall	Stam 3-8år	Y < 100	6	c50
2	R1	Pinus	Tall	Stam, 3 år	Y < 100	4	30-70
3	T1	Pinus	Tall	Stam	Y < 100	4	c50
4	U1	Salix	Vide,pil,sälg	Gren, 1år	Y=1	2	c20
	U1	Picea	Gran	Gren, 7år	-	5	c50
5	W1	Pinus	Tall	Gren,7år	Y < 50	3	c60
6	REF 1	Pinus	Tall	Rot, 3-6år	Y < 20	7	c30
7	Omr K A3:P2	Pinus	Tall	Stam Gren	Y < 50	22+ 9	c10
	Omr K A3:P2	Picea	Gran	Stam		7	c2
	Omr K A3:P2	Juniperus	En	Stam		4	c1
8	2:1 tunn b	Corylus	Hassel	Ung stam 10år		1	100

H1 rikligt med kompressionseved. Stamvirke som uppvisar detta står vanligen på instabil mark som myrmark eller starkt lutande mark. R1 3 årsringar i samtliga fynd

Hans Linderson

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891, 0738-448812

Fax +46-46-2224830

e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.
Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.
Proverna kommer att ingå i RAÄ's arkiv och förvaltas av laboratoriet.
Rapporter och andra skrifter angående de dendrokronologiska resultaten tas tacksamt emot.
Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare
Lunds Universitet
Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund
E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se
Tel: 046-2227891 , 0738-448812